

ØY

Vliegen is niet moeilijk
Lesmap
(10+)

THEATER FROEFROE

THEATER FROEFROE
Namenstraat 7 – 2000 Antwerpen
Tel: 03 248 72 21
info@froefroe.be

Voorwoord

Beste leerkrachten,

Jullie komen met de klas kijken naar de voorstelling Øy. Wij bieden jullie een lesmap aan met informatie over de voorstelling, het verhaal en enkele opdrachten om met de leerlingen uit te voeren, voor jullie gaan kijken of als naverwerking. In het tweede deel gaan we dieper in op enkele thema's uit de voorstelling. Tot slot geven we jullie ook nog informatie mee over de vorm om dan te eindigen met de theatercodes.

*Veel kijkplezier!
Het FroeFroe-team*

Inhoudsopgave

Øy – het verhaal	2
<i>Promotietekst.....</i>	<i>2</i>
<i>Teaser.....</i>	<i>4</i>
<i>De titel – ØY.....</i>	<i>4</i>
<i>Promofoto's.....</i>	<i>4</i>
<i>Affichebeeld.....</i>	<i>5</i>
<i>Personages</i>	<i>6</i>
Thema's.....	6
<i>Dromen</i>	<i>6</i>
<i>Vliegen.....</i>	<i>7</i>
<i>Uitvinder.....</i>	<i>7</i>
<i>Verliefd zijn.....</i>	<i>8</i>
<i>Noors eiland.....</i>	<i>9</i>
<i>Iemand missen</i>	<i>9</i>
Vorm.....	9
<i>Muziek.....</i>	<i>9</i>
<i>Poppenspel</i>	<i>10</i>
<i>Theatercodes.....</i>	<i>10</i>

Øy – het verhaal

(Øy uit te spreken als `Uij` - Noors voor eiland)

Promotietekst

Øy speelt zich af op een eiland in Noorwegen.
Daar woont Tove. Samen met zijn moeder.
Tove wacht op zijn vader. Die is gaan vliegen.
Dat wil Tove ook. Hij wil net zoals zijn vader uitvinder worden.
Hij wil ook vliegen.
In zijn bed maakt hij plannen, en iedere dag na school knutselt hij in zijn vaders atelier.

Er woont ook een meisje, achter de grote berg.
Ze ontmoeten elkaar elke ochtend - heel even maar - aan de splitsing op weg naar school. Dat is het hoogtepunt van de dag. Voor Tove toch.
Op een dag zegt ze dat ze de volgende keer met hem mee gaat, langs zijn kant van de berg.

Een voorstelling over rennen, springen, vliegen, duiken, vallen, opstaan en weer doorgaan. Over vasthouden, missen en loslaten. Voor iedereen die al eens vlinders in zijn buik gevoeld heeft.
Een voorstelling met prachtige klassieke Noorse muziek gezongen door Thais Scholiers. In een originele Noorse setting met poppen van Filip Peeters.
Met een tekst van Dimitri Duquennoy op een sferische soundscape van Wim Bernaers en assistentie van Noor Cavens (stage).

Anders gezegd:

Op het eiland Øy is er één berg. Één school.

Altijd ligt er sneeuw.
Tove is een jongen van 11.
Hij woont aan de voet van de berg.

Aan de andere kant is een meisje komen wonen.
Ze is ook 11.

Tove heeft één droom.
Kunnen vliegen net zoals zijn vader.

*Vliegen is gemakkelijk.
Ik weet dat.
Ik heb het bijna gedaan.
Gisteren op weg naar school.
Echt waar.
Het waaide hard.
Zo hard dat ik met mijn jas open tegen de wind in
kon hangen zonder om te vallen.
De wind tilde mij op.
Ik maakte sprongen van minstens vijf of wel acht meter.
Als ik het toen écht had gewild,
had ik zonder moeite kunnen opstijgen en wegvliegen.
Maar ik heb het niet gedaan.
Want vliegen is gemakkelijk,
maar landen...
dat is een ander verhaal.*

Van de makers van De
Soldaat

Een voorstelling van en door
Thais Scholiers, Filip Peeters,
Wim Bernaers en Dimitri
Duquennoy, over rennen,
springen, vliegen, duiken,
vallen, opstaan en weer
doorgaan
(met hulp van Noor Cavens,
stagiaire).

Deze vier musketiers van het
poppentheater zijn niet aan
hun proefstuk toe.

DE SOLDAAT was hun eerste eigen creatie maar ook DIVA werd mede dankzij hun inbreng een topvoorstelling voor jonge tieners. De poppen van Filip Peeters (ook vaste poppenmaker bij Ultima Thule) zijn sprekend en de zangstem van Thais Scholiers geeft iedereen kippenvel. Vertrekkend vanuit het oeroude verlangen van de mens om te kunnen vliegen, maken ze deze nieuwe voorstelling. Hoe zijn we er ooit in geslaagd om te leren fladderen als een mus, te zweven als een adelaar en te duiken als een sperwer? Een verhaal met een toets van Noorse ijswind en een adembenemend berg decor. Waanzinnig spannend en ook heel straf figurentheater voor jong en minder jong.

Teaser

Bekijk met je leerlingen de teaser.
Later volgt er nog een trailer van de voorstelling, deze zal ook op onze website verschijnen.

<https://youtu.be/EbuhafHz Ao>

De titel - ØY

ØY spreek je uit als 'uij' en is Noors voor eiland.
Voor je de leerlingen de promotietekst geeft, kan je ze op basis van de titel laten nadenken waarover het stuk zal gaan.

- Welke associatie roept de titel op?
- Waarover denk je dat de voorstelling gaat?

Promofoto's

Geef hen nu de promotiefoto's (deze staan in hogere resolutie op de website).
De foto's zijn genomen aan het begin van het productieproces. Hierdoor verschilt de pop van de pop die jullie in de voorstelling zullen zien.

- Waar denk je nu dat het verhaal over zal gaan?
- Welke titel zou jij de voorstelling geven?

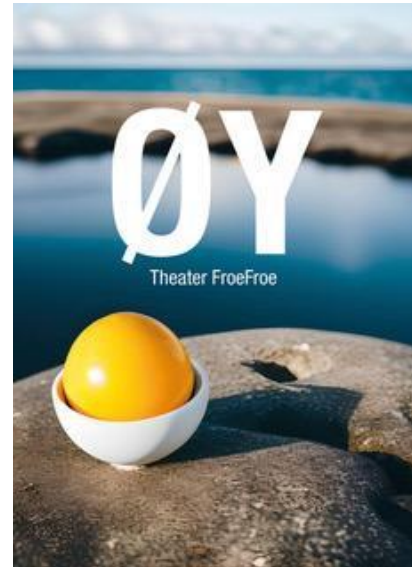
Affichebeeld

Laat hen vervolgens de affiche zien.

- Waar doet het affichebeeld je aan denken?
- Waar zou de voorstelling zich situeren?

Lees tot slot de promotietekst en kijk of deze overeenstemt met je eigen fantasie.

Je kan ook omgekeerd aan de slag gaan: eerst de promotietekst lezen en daarbij zelf een titel en affiche bedenken.

Personages

Tove

Tove is de enige jongen op het eiland. Hij woont er samen met zijn moeder. Zijn vader is gaan vliegen. Tove droomt ervan om te kunnen vliegen net zoals zijn vader. Tove komt elke dag een meisje tegen, genaamd Noor. Hij wil haar hart winnen.

Noor

Noor is het enige meisje op het eiland. Ze woont aan de andere kant van de berg. Ze fietst elke dag naar school. Elke dag ontmoeten Noor en Tove elkaar op de splitsing. Dan gaan ze beiden hun eigen weg, totdat Noor op een dag vraagt om samen te fietsen.

Naast deze twee hoofdpersonages zijn er nog de mama en de papa van Tove. De papa van Tove heet Karsten. Hij is gaan vliegen. Dit personage zien we nooit, maar Tove praat wel tegen hem.

Verwerkingsopdracht na de voorstelling.

In het verhaal komen 3 (of 4) personages voor. Omschrijf deze personages. Wat is hun rol in het verhaal? Welke veranderingen ondergaan de personages tijdens het verhaal?

Thema's

Dromen

Laat de leerlingen nadenken over hun dromen.

- Wat is jullie droom? / Wat zijn jullie dromen?
- Wat kan je doen om je dromen te verwezenlijken? Welke kleine stapjes kan je ondernemen?
- Wat zou jij graag kunnen? Hoe zou je dat kunnen leren?
- Wat wil je later graag doen?
- Zou jij graag kunnen vliegen?

Vliegen

‘Vliegen is gemakkelijk, landen is een ander verhaal.’

Landen is blijkbaar voor meerdere mensen een probleem. Bekijk in de klas deze video's van een luchtballon die ook niet handig is in landen.

<https://www.youtube.com/watch?v=RwDf8n5RsQM>

- Wie heeft er al eens een luchtballonvaart gedaan?
- Wie zou er niet in een luchtballon durven?
- Wie heeft er al eens gevlogen met een vliegtuig? Was dat een fijne ervaring?

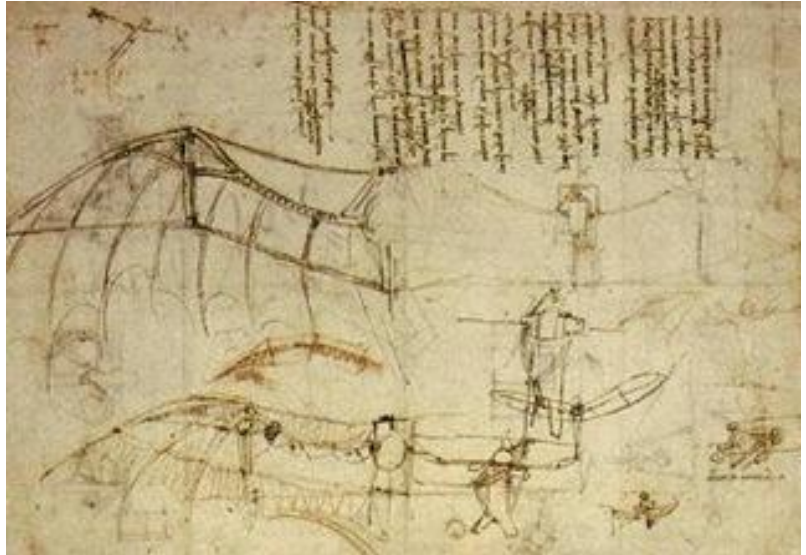
Uitvinder

De vader van Tove is weggevlogen en ook Tove wil kunnen vliegen.

De mens heeft al van in de oudheid het verlangen gehad om te vliegen, zoals ook aangetoond wordt in de Griekse mythe van Daedalus en Icarus.

Daedalus is een beroemd architect en uitvinder. Hij wordt uitgenodigd om een labyrint te bouwen op het eiland Knossos voor de Minotaurus, een monster: half mens, half stier. Maar koning Minos laat hem niet meer vertrekken, omdat hij het geheim van het labyrint kent. Om te ontsnappen maakt hij vleugels van veren en bijenwas. Hij geeft zijn zoon Icarus de raad om niet te hoog te vliegen, niet te dicht bij de zon. Maar ook te laag vliegen mag niet omdat de vleugels dan nat zouden worden. Maar Icarus vliegt toch te hoog en stort neer in de zee.

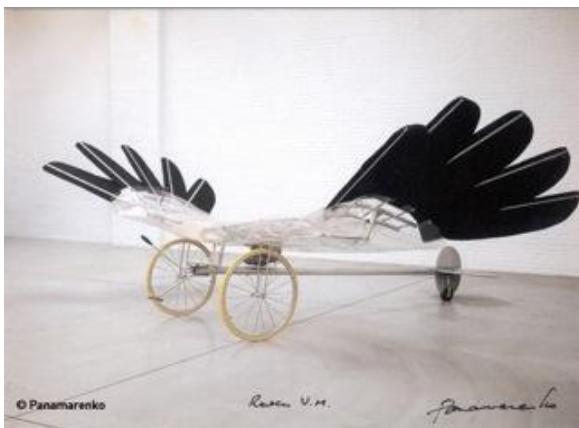
Leonardo Da Vinci kennen jullie als de 15^e eeuwse schilder van de Mona Lisa of van de tekening van het menselijk lichaam, de Man van Vitruvius. Hij was ook uitvinder van verschillende apparaten en machines zoals een helikopter, een brug zonder tussenpijlers, een gepantserde tank en ook verschillende vliegtuigen. Hiervan maakte hij schetsen, hij bouwde deze tuigen en testte deze ook.

Er zijn ook tal van verhalen over het ontstaan van de luchtvaart met de bijbehorende experimenten en mislukkingen.

http://nl.wikipedia.org/wiki/Geschiedenis_van_de_luchtvaart

Panamarenko, de hedendaagse Antwerpse kunstenaar die recent overleden is, maakte ook schaalmodellen van vliegtuigen.

Ga zelf aan de slag met satéstokjes en tape en ontwerp je eigen 'vliegtuig'.

Of maak een tekening van je eigen uitvinding. Wat zou je graag uitvinden? Wat ontbreekt of mist er?

Verliefd zijn

De voorstelling gaat ook over verliefd zijn. Ga met de klas in gesprek:

- Wie is er al eens verliefd geweest?
- Hoe voelde dat?
- Hoe voelt het als het niet wederzijds is?

Noors eiland

De situering van het verhaal speelt een belangrijke rol in de voorstelling. Je zou zelfs kunnen stellen dat de locatie een extra personage is. Er zijn tal van verhalen, films en documentaires over eilanden waar nog maar weinig mensen leven.

Lees volgend artikel:

<https://www.nationalgeographic.nl/reizen/2017/11/de-toekomst-van-dit-kleine-noorse-eiland-ligt-in-de-handen-van-zijn-35-bewoners>

- Zou het iets voor jullie zijn om op een eiland te wonen?
- Wat zijn de voordelen? Wat zijn de nadelen?

Ga op onderzoek uit en kom meer te weten over Noorwegen of de Scandinavische landen. Interessant daarbij is om na te gaan wat fjorden zijn, wat het Noorderlicht is en hoe lang het dag is in de zomer en de winter.

Iemand missen

In de voorstelling is de papa van Tove gaan vliegen. Zijn papa komt niet meer terug. Sommige kinderen zullen denken dat de papa dood is, andere denken dat hij weg is voor altijd of voor langere tijd weg is voor zijn werk. Ze mogen dit zelf invullen afhankelijk van hun eigen fantasie en belevingswereld. Misschien hebben sommige kinderen nadien nood aan een gesprek hierover.

- Wat betekent het om iemand te missen?
- Vanaf wanneer kan je iemand missen?
- Wat voel je dan?
- Wat doe je of kan je dan doen?

Vorm

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Kulning>

Eén van de liedjes uit de voorstelling is “Alexandrie Alexandra” van Claude François. Luister met je klas dit nummer en bespreek welk gevoel je krijgt bij het beluisteren van dit nummer.

Poppenspel

Een pop beweegt en praat niet vanzelf. Hier zijn enkele poppenspelers voor nodig. Vaak worden poppen gespeeld door 2 of 3 spelers. Iemand voor het hoofd en de linkerarm, iemand voor de rechterarm en optioneel het lijf en eventueel iemand voor de benen.

De poppenspelers zijn gekleed in het zwart. Vaak dragen ze nog een zwarte pet, muts of kap om minder op te vallen. Bij theater FroeFroe maken we vaak gebruik van de bepop. Deze pop wordt van onder of achteruit bespeeld. De stem van de pop wordt meestal door dezelfde speler gedaan. Bij de voorstelling die jullie zullen kijken hebben de poppen geen ‘bek’. De pop zal dus vertellen vanuit zijn bewegingen en de stem van de speler.

Het poppenspel dat in Øy wordt gebruikt is een Japanse stijl ‘Bunraku’. Er is een directe manipulatie van de pop door de bespeler. Een stok achter de pop zorgt ervoor dat de poppenspeler de pop kan bespelen. Oorspronkelijk wordt de pop in Bunraku bespeeld door 3 personen. In Øy wordt er echter vaak met 2 gespeeld. Bunraku wordt gebruikt bij religieuze ceremonies/rituelen, als entertainment en zoals in dit geval als verhaal.

Muziek

In de voorstelling wordt er af en toe gezongen. Thais Scholiers is een klassiek geschoolde zangeres. Zij kan heel straf zingen. In de voorstelling is er een nummer waarin ze aan Kulning doet. Dat is een Scandinavische vocalisatie techniek die in het Noorden gebruikt wordt om de dieren te hoeden. Meer info daarover vind je hier:

Een voorbeeld van Bunraku vind je hier:

<https://www.youtube.com/watch?v=1qcBSAwQVpw>

Probeer in kleine groepjes van 2 of 3 personen een voorwerp tot leven te brengen. Dit hoeft geen echte pop te zijn. Je kan ook aan de slag gaan met bv. een grotere knuffel, waarbij iemand het hoofd en een hand vasthoudt, iemand de andere hand en iemand de voeten. Schrijf in groepjes een scène uit met enkele personages, oefen deze scènes en toon deze aan elkaar.

Neem een kijkje in ons atelier via deze link:

<https://www.youtube.com/watch?v=Eplaj45NkpM>

Theatercodes

Een video die deze codes geïllustreerd uitlegt vindt u hier:

<https://youtu.be/qd0BeQ3BG0o>

De theatercodes vormen een handleiding voor een vlot theaterbezoek. De codes focussen op spelregels en gedragscodes tijdens een theaterbezoek.

De belangrijkste afspraken:

- Mobilele telefoons worden uitgeschakeld. Er worden geen foto's en video's gemaakt tijdens de voorstelling (dit geldt ook voor de leerkrachten).
- Je blijft tijdens de voorstelling zitten. Er wordt niet naar het toilet gegaan. Tenzij in noodzaak.
- Tijdens de voorstelling wordt er niet gegeten of gedronken. Een theaterzaal is geen cinema.
- Wees op tijd. Minstens 10 minuten voor de voorstelling zal beginnen.
- Als begeleider ga je bij je eigen klasgroep zitten.
- De leerlingen mogen reageren (graag zelfs) op gebeurtenissen tijdens de voorstelling maar u dient in te grijpen wanneer het te druk wordt.

Nu zijn jullie helemaal klaar voor
Øy. Geniet ervan!